Nr. 238 (1315). Cena 70 mk. Włocławek, czwartek dnia 19 października 1922 r. Rok V.

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata: na miejscu mk. 1500, na prow. mk. 1900. Za odnoszenie do domu dolicza się 300 mk.
Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 200 mk., druga i trzecia 150 mk. czwarta 8-łamowa 60 mk. Ogł. drobne po 50 m. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 500 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres ... ministracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów n... zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12:
REDA... UJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

POŻYCZYMY SKARBOWI.

Wszystkim państwom teraz ciężko, ale Polsce podwójnie, bo gdy inne odbudowują się gospodarczo, my nadto budować musimy państwowość od fundamentów. Wiemy, jak trudno jest budować cokolwiek w czasach kryzysu. Państwo jest budowlą, wymagająca wielkich zasobów materjalnych i moralnych.

Stan gospodarstwa narodowego w Polsce jest dobry: nie należymy do społeczeństw zasobnych, ale pracujemy obecnie dość sprawnie i w dobrej konjunkturze. Urodzaje dopisały, fabryki wracają do dawnej wytwórczości. Podstawowa liczebnie ludność—wiejska zaznała dobrobytu. Wogóle rolnicy i przemysłowcy robią dobre interesy, finansiści również. A jednak skarb państwa pieniędzy niema. Wytworzyła się równoległość dwóch istnień gospodarczych—społeczeństwa i państwa. Pierwsze ma się dobrze, drugie jest biedne.

Mieliśmy już dawno Stasziców, którzy nas przestrzegali przed takim stosunkiem rzeczy. Nie zachowamy niepodległości, nie stworzywszy państwu dostatecznego oparcia materjalnego.

Ministrowie skarbu w odrodzonej Polsce mieli ciągle tę troskę, jak przenieść potrzebną ilość gotowizny ze schówków prywatnych do skarbu. Drukowanie banknotów rozcieńcza ich wartość. Bez gotówki w skarbie nie sposób ustalić miernika ekonomicznego w pieniądze. Nie może tym miernikiem być marka dzisiejsza, ów liść opadły z drzewa niemieckiego. Przygotować trzeba fundament pod złotówkę polską, stabilizować walutę, umożliwić przez to stworzenie systemu finansowego.

Dopóki oparcie skarbu na podatkach nie da się przeprowadzić w całej rozciągłości, myśl krąży koło pożyczek. Zagraniczne narazie są niemożliwe, pozostają wewnętrzne.

Obecny minister skarbu obmyślił i wprowadza teraz w życie pożyczkę 8 proc. złotą.

Typ tej operacji kredytowej jest nowy nader pomysłowy i szczęśliwy. Zalety jej streszczają się w korzyściach następujących.

1) Pożyczka jest wewnętrznie, w sobie samej, asekurowana. Składa się bowiem z dwu części; markowej i złotowej, przyczem złoty zrównany z frankiem szwajcarskim. Mechanizm obligacji będzie taki, że o ile wartość pierwszej spadnie wskutek dewaluacji marki polskiej, o tyte wartość drugiej połowy się podniesie. Nabywca przeto obligacji zabezpieczony jest od straty.

2) Pożyczka ta jest dobrze oprocentowana. Daje nietylko 8 proc. w kuponach, ale pozatem jest premjowana. Złoty polski równy frankowi ustalony został w kursie 1400 mk., gdy dziś już na giełdzie wynosi 2.000 mk. Wykupiony zaś będzie według kursu notowanego na giełdzie, znacznie wyższego. Dziś już ocenić można, że to premjum wyniesie najmniej 10 proc.

3) Dla nabywców pożyczka jest bezwzględnie korzystna, dla naszej zaś polityki walutowej może mieć tą doniosłość, że przygotuje grunt pod Złoty. Obligacje będą papierem żywym na giełdzie i obiegową swoją rolę spełnią w ten sposób, że stabilizować będą markę nadanym jej paritetem.

4) W gospodarce ogólnej pożyczka złota będzie miała poważne znaczenie jako punkt oparcia dla zachwianej zupełnie zasady robienia oszczędności Całe społeczeństwo nie może oddawać się spekulacji. Kapitały spokojne znajdą lokatę.

5) Skarb wzmocniony gotowizną, ulży roboty prasie drukarskiej, a wtepy zatrzyma się spadek marki i związane z nią denerwujące gospodarkę skakanie cen.

Z tych wszystkich względów pożyczka zasługuje na zalecenie i poparcie.

Gdy skarb jest w potrzebie, milkną wszystkie względy, które dzielić mogą obywateli między sobą, lub w stosunku do rządu. Gdy przytem staniemy na tym gruncie, że pożyczka jest korzystna dla wszystkich, nikt nie może się zasłaniać żadnymi argumentami, tem mniej politycznemi. Czy rząd jest lewicowy, czy inny, czy podoba się jego skład czy nie, skarb musi być zasilony.

Słuszność przestróg Staszica jest dla nas w tym momencie dziejów oczywista, jak nigdy. »Aby Polska—pisał Staszic — prędzej do kwitnącego stanu postępowała, trzeba jej dobrego rządu. Lud ten pod dobrym rządem da z siebie wszystko zrobić.. On gotów dla odzyskania swego imienia i jestestwa przelać swoją krew i poświęcić wszystkie majątki«.

Społeczeństwo polskie pożyczy skarbowi, co potrzeba z wiarą, że przyjdzie rząd, który dobrze użyje skarbu i da Polsce rozkwit. Wiarę te dają narodowi gotujące się teraz wybory do ciał prawodawczych, które ustalą rządy w Polsce.

»Zachowaj, Niebo—powiedzmy za Staszicem — aby lud tak szanowny przy tym swojem cudownem odrodzaniu się miał wpaść znowu w rząd złych, skażonych, albo mało oświeconych, w rząd tych samych albo im podobnych, który go — jedni przez dumę i złość, drudzy przez nieumiejętność i głupstwo, przyprowadzali do zguby«. (»Przestrogi«).

Właśnie dla tego, żeby rząd przyszły miał się na czem oprzeć, żebyśmy nie zwątpili o możności odradzania się — łóżmy na skarb, otoczmy pożyczkę życzliwością i czynnem poparciem.

We Francji o Polsce.

PARYŻ, 17. 10. W ostatnich dniach prasa francuska zajmuje się rolą, jaką w Polsce grają byli aktywiści.

„Revue Universelle" ogłasza w ostatnim swojem wydaniu z 15 października główny artykuł pióra p. Lafue o przyszłości Polski. Autor przebywał długi czas w Warszawie. Pomimo kilku błędów, jakie popełnia, wydaje zupełnie słuszny sąd o życiu partyjnem w Polsce.

Podkreśla on, że walka polityczna w Polsce nie ma charakteru społecznego jak w innych krajach, np. we Francji, tylko polega na rozmaitem pojmowaniu polityki zagranicznej. Polska, mówi on, nie ma nic wspólnego z państwem o tradycjach, jak np. Francja, ani też nie ma nic wspólnego z narodem, z narodem, rządzonym przez Rząd Centralny, który się opiera na średnich klasach i tem samem sprowadza równowagę w życiu społecznem. Z powodu niedomagań rządów parlamentarnych należy się obawiać, iż przyjdzie tam w końcu do gwałtownych przedsięwzięć, gdyż w każdej partji jest ukryty przewlekły faszyzm. Byli legjoniści z Małopolski tworzą gwardję wrogo usposobioną wobec Sprzymierzonych i lekceważą zasługi Sprzymierzonych wobec Polski. Jeśli ten kierunek przyjdzie do steru, wówczas rozluźnią się węzły, łączące Francję z Polską.

Tę samą tezę deputowany Margaine rozwijał poprzedniego piątku w Izbie Deputowanych. Oświadczył on, iż w Polsce grupa przyjazna Niemcom coraz bardziej staje się widoczna i usiłuje politykę swą narzucić prawdziwie narodowej polityce. Grupa ta, przyjazna Niemcom, doznaje poparcia ze strony b. aktywisty p. Piłsudskiego. Z powodu swojej nienawiści do Rosji opiera się on właśnie na tym odłamie, wobec tego wszystkie wysokie stanowiska na polskich placówkach zagranicznych są obsadzane przez aktywistów, którzy w ten sposób wchodzą w miejsca zwolenników Sprzymierzonych. Właśnie wskutek tej polityki oświadczył p. Piłsudski, że raczej ustąpi, aniżeli zgodzi się na Rząd Korfantego, jednego z największych polskich patrjotów, znanego jako wielkiego, przyjaciela Francji.

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 19 października 1922 r.

W dniu dzisiejszym obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących Świętych Pańskich: św. Piotra i Alkantary, wyznawcy z Zakonu Franciszkanów; św. Ptolomeusza i Łucyusza, męczenników; św. Beronika i Pelagji z 49 towarzyszami, męczenników; św. Warusa, żołnierza i męczen.; św. Akwilina, biskupa i wyznawcy.

Wypadki historyczne.

1813 † ks. Józefa Poniatowskiego w nurtach Elstery.

Zaproszenie. W niedzielę, dnia 22 b. m. o godz. $10^1/_2$ na sumie w Bazylice katedralnej odbędzie się uroczyste poświęcenie nowego krzyża i odsłonięcie słynącego łaskami wizerunku Pana Jezusa tumskiego. Obchodowi przewodniczyć będzie Najd. Pasterz diecezji. Szczegóły obchodu podane będą w następnym numerze »Słowa Kujawskiego«. Uprasza się bractwa, cechy, związki, korporacje, instytucje, szkoły, aby wysłały delegatów ze sztandarami i chorągwiami na tę wielką dla naszego Grodu i Kujaw uroczystość. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą. *Komitet Tumski.*

Ofiary na Krucyfiks Tumski. W dalszym ciągu na urządzenie Krucyfiksu Tumskiego złożyły ofiarę osoby następujące: Matrybińska 500 mk., W. Ciechanowska 1000 mk., B. Denel 500 mk., VI klasa pensji p. Aspis 3.300 mk., II klasa 1.300 mk., J. Zawadzki 2.000 mk., E. Kwiatkowska 1.000 mk., Lebiedzińska 1.000 mk., ks. A. Borowski 10.000 mk., Erenc 1.000 mk., kilka osób bezimiennie 11.950 mk. Razem w ostatnim tygodniu złożono 33.550 mk.; razem z poprzedniemi ofiarami: 178.400 mk. Składając wyżej wymienionym ofiarodawcom gorące podziękowanie, o dalsze składanie ofiar, które muszą jeszcze przynieść 475.000 mk. na skromne choćby urządzenie Krucyfiksu, serdecznie uprasza

Komitet Tumski.

„Praca i Opieka Społeczna". Opuścił prasę zeszyt II za rok bieżący kwartalnika Ministerjum Pracy i Opieki Społecznej, p. t. »Praca i Opieka Społeczna«, poza szczegółowem przedstawieniem prac organizacyjno-administracyjnych, dokonanych w związku z wprowadzeniem w życie statutu organizacyjnego Ministerstwa; zeszyt ten zawiera obfity materjał, dotyczący polityki socjalnej Państwa i omawia bardzo drobiazgowo kwestje złączone z ochroną pracy, opieką społeczną, emigracją, pomocą ofiarom wojny i t. p. Ze względu na tak aktualną treść zeszyt powyższy winien się znaleźć we wszystkich instytucjach społecznych, dobroczynnych, związkach zawodowych, zakładach przemysłowych, fabrykach i t. p. Zamówienia i wysyłkę zamówionych egzemplarzy uskutecznia Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w Warszawie.

Teatr amatorski z Pipidówki. W teatrze »Nowości« w dn. 24 b. m. (we wtorek) zostaną odegrane 2 skaetrze skrzące się wesołością i humorem p. t. »Teatr amatorski z Pipidówki« i »Pierwsze randez-vous« uzupełnione bogatą humorową częścią koncertową. Udział między innemi biorą: znana z talentu i... urody artystka p. Jadwiga Chyszowska, ceniona śpiewaczka p. Wanda Romska, piosenkarz p. Warmiński, utalentowana tancerka p. Zofja Złotopolska i... komik Jan Mroziński z Bydgoszczy, b. artysta scen warszawskich. Wieczór lśni humorem. Bilety do nabycia w Księgarni p. H. Neumana.

Wiec. 16-go października odbył się wiec Chrześc. Związku Jedności Narodowej w Przedczu. Wiec został urządzony staraniem włocławskiego Okręgu wyborczego. Na wiecu do licznie zebranej publiczności przemawiał prelegent redaktor »Gazety Porannej« z Warszawy p. Ant. Sadzewicz i mieszkaniec miasta Przedcza p. Jan Gęska. Podczas przemówień publiczność pomimo dnia jarmarcznego zachowała się zupełnie poprawnie. Aspirant Cieślikowski, na czele oddziału policji dopilnował porządku.

Wiec w Byczynie. W niedzielę, dnia 15 b. m. odbył się wiec w Byczynie, urządzony staraniem Chrześc. Zw. Jedności Narod. Wiec trwał przeszło 2 godziny. Znalazły się na wiecu jednostki wrogie stronnictwom czystopolskim, które usiłowały wiec rozbić. Na szczęście liczne rzesze narodowo myślące zniweczyły zamiary agentów socjalistyczno-żydowskich.

Ogólne zebranie Cz. Tow. Wsp. B. Zarząd Włocławskiego Tow. Wspomagania Biednych zawiadamia Sz. Członków, że Ogólne roczne Zebranie odbędzie się dnia 21 października r. b. w sobotę o godzinie 6 ej wieczorem w lokalu własnym T-wa— Przedmiejska 1. Porządek dzienny Ogólnego Zebrania: 1) Zagajenie Zebrania, 2) Wybór Prezydjum, 3) Odczytanie sprawozdania za rok 1921, 4) Odczytanie budżetu na rok 1922, 5) Wnioski Zarządu, 6) Warunki Członków, 7) Wybory do Zarządu 3 ch Członków w miejsce ustępujących, 8) Wybory do Komisji Rewizyjnej. W razie gdyby Ogólne Zebranie nie doszło do skutku w wyżej oznaczonym dniu z powodu nie przybycia wymaganej liczby Członków, następne Zebranie odbędzie się dnia 28 października r. b., które będzie prawomocnem bez względu na liczbę obecnych Członków.

Z Harcerstwa. (*Podziękowanie*). Zarząd Koła Przyj. Harc. niniejszym dziękuje serdecznie wszystkim Szan. Paniom i Panom, którzy, nieszczędząc swych sił, dopomogły do zorganizowania i przeprowadzenia Loterji Fantowej na rzecz budowy Domu Harcerskiego we Włocławku.

Wspomnienie pośmiertne. 17-go paźdz. o godz. 4 30 popołudniu odbył się z kaplicy klasztornej pogrzeb przedwcześnie zagasłego sędziego ś.p. Józefa Domańskiego. Kondukt żałobny prowadził w asystencji dwóch kleryków ks. Wróblewski. Za trumną zmarłego postępowali wszyscy pracownicy sądowi na czele z prezesem p. Nowcą, urząd prokuratorski na czele z prokuratorem p. Łepkowskim oraz palestrą. Nad otwartym grobem przemówił do zebranych prezes p. Nowca, podnosząc zasługi położone przy organizacji sądów polskich, charakteryzując w dobitnych słowach owoce pracy, pełnionej z samozaparciem siebie dla dobra kraju i bliźnich. Następnie zwłoki pożegnał serdecznie kolega zmarłego p. Baliński, adwokat z Płocka, przedstawiając treściwie działalność ś.p. Domańskiego za czasów adwokackich. Cześć Jego pamięci!

Sprawozdanie z kwesty ulicznej. W dniu 15-tym października r. b. na rzecz Przytułku Starców przy ul. Królewieckiej Nr. 24 zebrano: 106,535 mk. Wszystkim Pp. Kwestującym, a także Sz. Publiczności, która łaskawie przyczyniła się do zebrania powyższej sumy, Opieka Przytułku Starców składa serdeczne »Bóg zapłać«.

Z Nieszawy. (Osobiste). Na miejsce ustępującego prezydenta m. Nieszawy p. Sobolewskiego tymczasowym zastępcą mianowany został ławnik p. Stefan Kowalski.

— (Brak cukru). Donoszą nam, że miasto Nieszawa od paru tygodni nie ma cukru. Odbywa się tam sprzedaż cukru pokątnie, lecz po 500—600 mk. za funt.

Statystyka bezroboczych. Według ostatniego obliczenia znajduje się w naszem mieście 800 robotników bez pracy.

Konferencja rodziców z Radą Pedagogiczną. W czwartek, dnia 19 b. m. o godz. 6 wiecz. w sali aktowej Gimnasjum Państw. męskiego odbędzie się z okazji zakończenia I-go okresu konferencja rodziców z Radą Pedagogiczną Państw. Gimnazjum żeńskiego im. M. Konopnickiej. Uprasza się wszystkich rodziców uczenic o punktualne przybycie.

Drożyzna. Z dnia na dzień posuwa się fala drożyzny, która musi wpływać na obniżenie marki polskiej. Inteligencja i stan urzędniczy musi domagać się podwyższenia płacy, ponieważ wobec drożyzny wyżyć nie może. W miarę zaś podwyższenia pensji, podnoszone są ceny na artykuły pierwszej potrzeby. Wytwarza się więc błędne koło, a rząd p. Nowaka patrzy na to wszystko obojętnie. Czyby nie lepiej było, aby p. Nowak jaknajprędzej powrócił do swej pracowni bakterjologicznej, a rząd pozostawił fachowcom? Ale — prawda! Lewica nie chce dopuścić fachowców.

Rewizja zakładów fryzjerskich. Komisja sanitarna pod przewodnictwem dr. miejs. p. Burzyńskiego w asystencji policji dokonała 17 b. m. rewizji zakładów fryzjerskich.

Kasowanie telefonów. Na skutek ostatniej podwyżki opłaty za używanie telefonów, wielu kupców w naszem mieście kazało wyłączyć telefony z przedsiębiorstw handlowych.

Jarmark. 24 paźdz. b. r. odbędzie się jarmark w Nieszawie. Spodziewany jest liczny zjazd włościan.

Z T-wa Wioślarskiego. Już została usunięta przystań wioślarska z Wisły do schroniska zimowego.

Plantacje miejskie. Magistrat przystąpił do sadzenia drzewek na ul. Królewieckiej, poczynając od rogu ul. Piekarskiej do ul. Zduńskiej.

Wieczornica Kujawska. 8-io klas. Gimn. Żeńskie Janiny Steinbokówny we Włocławku urządza w Polonji dn. 21 X. b. r. o godz. 7-ej p. p. wieczór, poświęcony Kujawom. Na program złożą się: »Kujawy« w obrazach świetlnych, chóry, gra na fortepianie: »Kujawiaki«. Łady i obrazek sceniczny w dwóch odsłonach: »Wesele kujawskie«, z tańcami i śpiewami. Bilety są do nabycia w gimnazjum i przy kasie w dniu przedstawienia. Dochód przeznaczony będzie na krucyfiks Tumski w katedrze i na wpisy dla niezamożnych uczenic.

Mapa wyborcza Rzeczypospolitej Polski. Na półkach księgarskich pojawiła się świeżo mapa wyborcza z oznaczeniem okręgów wyborczych do Sejmu i Senatu (każdy okręg wyborczy w innej barwie), wraz z ilością mandatów, siedzib Komisji okręgowych, województw, powiatów, doskonałą siecią komunikacyjną (kolei, kolejek i szos), z kalendarzem wyborczym i szeregiem innych informacji dotyczących wyborów. Mapa ta jako całkowicie i doskonale zastosowana do potrzeb wyborczych, może oddać wielkie usługi każdemu kto stoi blisko spraw wyborczych, kto tylko interesuje się wyborami; powinna więc znaleść się we wszystkich biurach wyborczych i innych organizacjach biorących czynny udział w akcji wyborczej. Wszyscy niewątpliwie powitają ią z największą radością. Jest do nabycia we wszystkich księgarniach.

Wpływy składek na budowę pomnika wniesione bezpośrednio na ręce skarbnika.
Zebrane podczas obchodu grzebania w dniu 22 sierpnia 1920 roku ciał poległych obrońców Włocławka 23.985 81 mk., sędzia Alchimowicz 1.742 mk., Mańkowski Piotr 100 mk., Oźmińkowski Stanisław 100 mk., Gutowski Tadeusz 100 mk., sędzia Alchimowicz zebrane podczas odczytu w związku N. P. R. 250 mk., zebrane w dniu 24 kwietnia za przejazd przez Wisłę uczestników grzebania odnalezionych 4 ciał poległych 51.670 mk., zebrane przez redakcję »Gazety Kujawskiej od pp.: Daroszewskiej 60.90 mk., P. Kowalskiego 1.000 mk., W. Aktabowskiego 100 mk., przez Sekcję agitacyjną Komitetu budowy pomnika ze zbiórki w dniu 3 Maja 47.414 mk., M. Biesiadziński zebrane w Stow. Robotników Chrześc. 365.85 mk., z odczytu prof. p. A. Pawłowskiego 21.740 mk., p. Modrzejewski, burmistrz miasta Lubienia, zebrane w dn. 5V. z kwiatka 5.758 mk., od woźnych Gimnazjum Państwowego 100 mk., Bojańczyk Jerzy pobrane za poszkodowanie w zbożu 500 mk., prezydent J. Roliński zebrane w kasynie oficerskim 5.320 mk., M. Pinkowski zebrane w T-wie Rzemieślników i Przemysłowców Polsk. 2.580 mk., ks. Ast zebrane w Ciechocinku przez ks. Sowińskiego 602 mk., p. Pełczyńska zebrane przez dzieci ochrony przy ul. Ceglanej 100 mk., Piotrowski Stefan, właściciel drukarni 3.000 mk., Towarzystwo Wioślarskie w m. 5.100 mk., T-wo Przemysłowców Królestwa Polskiego na listę № 348 — 82.825 mk.

Koncert - raut na cel dobroczynny wzbudza żywe zainteresowanie. Panie gospodynie, których listę ogłosiliśmy wczoraj, dokładają wszelkich starań, aby koncert wypadł wspaniale. W urządzeniu koncertu biorze żywy udział gwiazda scen warszawskich, p. Lubicz — Sarnowska — Mühsamowa.

Bójki. 17 października 3 mężczyźni w stanie nietrzeźwym wszczęli awanturę z 68 letnim Kohnem i dotkliwie go pobili. Kres bójce położyła policja, awanturników odprowadzono do komisarjatu, gdzie spisano z nich protokół.

— Na rogu ul. Kapitulnej i Słodowskiej został napadnięty i pobity p. Lewiński. Awanturnika w stanie nietrzeźwym odprowadzono do komisarjatu.

Za dwużeństwo. Wacław Kwiatkowski, o którym pisaliśmy wczoraj, został skazany d. 17 b. m. przez Sąd Okręgowy za dwużeństwo na 10 miesięcy więzienia, oraz zapłacenie kosztów sądowych.

Kradzież 100 dolarowego banknotu. P. Marji Grejczuk skradziono w kancelarji szpitala św. Antoniego 100 dolarowy banknot. Zarządzono energiczne śledztwo.

Wielki pożar. W dniu 7 października r. b. we wsi Szczawno, gm. Skrwilno powiatu Rypińskiego skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z ogniem wynikł pożar który strawił doszczętnie 19 zagród wiejskich wraz ze zbiorami tegorocznymi i całym dobytkim. Straty kilkadziesięcio miljonowe.

Zasiłki dla straży ogniowych. Oddział Włocławski P. D. U. W. przyznał pieniężny zasiłek straży ogniowej w Ossówce, powiatu lipnowskiego w sumie mk. 200,000 oraz kilku strażom ogniowym zostały wydane zasiłki w naturze w postaci różnych narzędzi pożarniczych, wysłanych bezpośrednio z Warszawy za pośrednictwem składnicy strażackiej, a mianowicie: 1) Straży ogniowej w Kłotnie, pow. Włocławskiego 15 mtr. węża tłoczonego, 2 mtr. węża ssącego oraz 1 linkę. 2) Straży ogniowej w Gostyninie 45 mtr. węża tłoczonego, 2 oraz 15 mtr. węża tłoczonego. 3) Straży ogniowej w Sokołowie pow. włocławskiego, 1 beczkę żelazną dwukołową.

Straty za spaloną stodołę wraz z krescencją w folwarku Grabina, pow. włocławskiego, należące do p. Stanisława Drynkowskiego wynoszą przeszło 8,000,000 mk., które całkowicie pokrywa Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych.

Dobrzyń n. W.

W dniu 15 października Dobrzyń n. W. był świadkiem starcia lewicy i prawicy — dwu wieców i narodowego zwycięstwa. Do stolicy Ziemi Dobrzyńskiej zjechało się »Wyzwolenie« z całą swą obsadą bojówką i należytem zabezpieczeniem policyjnem. Pan Łypacewicz i p. Dziubińska przemawiając z balkonu na rynku usiłowali, w jaskrawo demagogicznych mowach, oczernić stronnictwa narodowe i rzucić oszczerstwa na W. Korfantego. Porywy oburzenia i protestu obywateli skrzętnie i usilnie tłumiła policja, wzywana do tego przez p. Łypacewicza. Po przemówieniu trzech »tługutowych« mówców, na przeciwległym balkonie ukazał się poseł Czerniewski i wezwał teroryzowanych dotąd słuchaczy do udania się na wiec chrześcijańsko-narodowy do Domu Ludowego. Na to wezwanie tłum obywateli w imponującym pochodzie udał się do Domu Ludowego, zostawiając skonsternowanych demagogów »wyzwoleńczych« z garstką spędzanych agitatorów i niedorostków zasiloną przy końcu żydowskim motłochem.

W Domu Ludowym wobec przepełnionej sali oraz licznie zgromadzonych pod oknami na podwórzu słuchaczy rozpoczął się wiec narodowy. Wiec zagaił ks. proboszcz Lipka, następnie gorąco przemawiali ks. Borkowski z Płuchowa i p. A. Postolski z Włocławka. Obszernie przemówił poseł Czerniewski charakteryzując obecne położenie Państwa Polskiego, przedstawiając przyczyny drożyzny i spadku waluty, nie wykonania reformy rolnej. Poseł Czerniewski dobitnie scharakteryzował dotychczasowe rządy lewicowe i odparł wszystkie napaści »wyzwoleńczych« demagogów. Sala przemówienie posła przyjęła entuzjastycznie. Po pięknym przemówieniu ksiądz Woysy zgromadzeni jednomyślnie uchwalili rezolucję potępiającą działalność lewicy, a popierającą listę № 8.

Płaćmy daninę!

TELEGRAMY.

Koronacja w Rumunji.

BUKARESZT. PAT. W niedziele rano specjalnym pociągiem przybyła do Alba Julja para królewska wraz z całą świtą i delegacjami.

Po wyjściu z dworca uformował się orszak w następującym porządku: na pierwszym planie kroczyli trębacze wojskowi, dalej chorążowie ze sztandarami. Następnie postępowali król i królowa, za nimi książęta i księżniczki, szefowie misji, attaches wojskowi i generalicja. W pierwszym powozie a la Daumont zasiadły królowa Marja i królowa Elżbieta, w drugim powozie zajęły miejsca królowa Marja jugosłowiańska i księżniczka rumuńska Eleana, w trzecim — księżna następczyni tronu Helena i księżniczka Irena grecka.

Orszak udał się do katedry, gdzie król i królowa przywdzieli płaszcze koronacyjne. Po nabożeństwie, odprawionem przez metropolitę prymasa, odbył się akt ukoronowania króla. Podczas koronowania metropolita przemówił w te słowa:

Mam wręczyć Waszej Królewskiej Mości koronę iego znakomitego poprzednika, króla Karola. Korona ta została odlana ze stali z armat z pod Plewny, którą uważać można za symbol zjednoczenia niepodległości, symbol zjednoczenia wszystkich prowincji rumuńskich. Ideał narodowy urzeczywistnił się dzięki ofierze z krwi generałów i setek tysięcy naszych dzieci, dzięk skutecznej pomocy naszych Sprzymierzeńców, jak również dzięki energji i patrjotyzmowi Waszej Królewskiej Mości.

Król odpowiedział następującemi słowami:

W tej chwili uroczystej jestem głęboko wzruszony, przyjmując koronę mego niezapomnianego wuja i poprzednika. Daj Boże, by nasi następcy nosili ją z chwałą i dodali jej wielkości, aby Rumunja zaznała tylko dni sławy i pokoju.

Po uroczystości odbyło się śniadanie galowe, następnie zaś rewja wojskowa. Po południu w obecności pary królewskiej odbył się wielki pochód historyczny, odtwarzający główne fazy historji kraju aż do wojny o niepodległość w r. 1877. Za pochodem historycznym postępowało 10.000 merów, przybyłych ze wszystkich prowincji kraju, aby złożyć hołd parze królewskiej.

Pomimo niepogody niezliczone tłumy zalegały przez kilka godzin całą drogę, po której posuwał się pochód.

Para królewska, książęta zagraniczni oraz szefowie misji o godz. 18-ej opuścili Alba Julię, udając się do Bukaresztu.

Walki z faszystami.

RZYM 17.X Pat. Jak donoszą z Parmy, miały tam miejsce krwawe walki pomiędzy faszystami a t. zw. arditi del popolo. Na ten raz arditi pierwsi zaatakowali faszystów. Podczas walk wiele osób odniosło rany. W celu położenia kresu starciom interwenjowała policja, która przybyła na opancerzonych samochodach. Bomba, rzucona przez komunistów, poraniła 8 faszystów i 5 karabinierów.

Groźba przesilenia w Anglji.

LONDYN 17.X Pat. Na mocy postanowienia unjonistycznych członków gabinetu, pojutrze t. j. dnia 19 b. m. odbędzie się konferencja unjonistycznych członków gabinetu oraz członków parlamentu w celu zadecydowania, czy konserwatyści mają nadal zachować wspólny front z koalicyjnymi liberałami, gdy rząd odwoła się z apelem do narodu. Na zebraniu tem ma przewodniczyć Chamberlain, który będzie bronił polityki rządu i zapewne zażąda votum zaufania. Zebranie to będzie decydujące dla losów gabinetu.

Włoscy faszyści zbroją Madziarów.

BUKARESZT (Russpr.). »Adewerul« komunikuje, że władze rumuńskie znalazły na Dunaju transport karabinów, nabojów i granatów, wysłanych przez włoskich faszystów do Węgier. Skrzynki były zaopatrzone etykietami maszyn rolniczych. Według wszelkich prawdopodobieństw w ten sam sposób Węgrzy otrzymali już niejeden transport broni.

Sensacyjne aresztowanie.

BERLIN, 17. X. (Pat). „Berliner Zeitung am Mittag" donosi: Wczoraj wieczorem w hotelu Belvuo aresztowano 4-ch członków redakcji „Rote Fahne", a mianowicie: 2 Niemców, dra Talheimera i Brandlera i 2 Rosjan, Worowskiego i Zyskinda Salwina. W towarzystwie wyżej wymienionych osób znajdował się również jeden z najwybitniejszych agitatorów komunistycznych Sigwart, którego również aresztowano.

Stan wody na Wiśle.

KRAKÓW 17.10. PAT. Niebezpieczeństwo wylewu Wisły, które w poniedziałek poważnie groziło miastu, ustąpiło. Wczoraj woda zaczęła opadać. Najwyższy stan wody na Wiśle był w niedzielę o godz. 10-ej rano. Poziom wody pod Krakowem wynosił wówczas 3.78 metrów ponad normalny poziom. W południe woda zaczęła opadać, a wczoraj rano stan wody na Wiśle wynosił 3.20 metra.

Bandy bolszewickie hulają.

LWÓW, 17.X. Dziś rano pojawiła się banda rozbójnicza bolszewicka w okolicach między Chodorowem a Bóbrką. Banda ta była uzbrojona w karabiny i rewolwery i liczyła około 100 osób. Wpadła ona na folwark i poczęła go rabować. Wezwana policja nie była w stanie opanować sytuacji i zawezwała do pomocy wojsko. Na wieść o tem banda bolszewicko-ukraińska umknęła do lasu.

Las został niezwłocznie okrążony i część bandytów wpadła w ręce policji. Pościg trwa. Podobne bandy grasowały w powiatach Zborowskim i Brzeżańskim, w którym to dzierżawcy p. Rott zrabowano 13 miljonów marek. Podczas pościgu nastąpiła obustronna wymiana strzałów. 2-ch policjantów zastrzelono.

Drugi tunel Simploński.

BORDEAUX, 17.10. PAT. P. R. Dzisiaj otwarty zostanie drugi tunel Simploński. Tunel ten przechodzi w poprzek pierwszego tunelu. Długość jego wynosi 12 mil angielskich, z których 5 na terytorjum szwajcarskiem, 7 zaś na terytorjum włoskiem. Koszta budowy wyniosły 3 miljony 20 tys. funtów szterlingów.

Chaos w Tracji.

BORDEAUX, 17. 10. (A. W.). »Chicago Tribune« donosi z Adrjanopola, że w Tracji zapanował zupełny chaos. Grecy wycofali już swoje wojska i obecnie szykują się do ostrzeliwania Adrjanopola. Tak Grecy, jako też i Turcy domagają się jaknajrychlejszego wysłania do Tracji wojsk aljanckich. Sprawozdawca tego pisma donosi, że Grecy wczoraj ustawili artylerję w Karagaczu i oświadczyli, że przygotowani są do ostrzeliwania Adrjanopola z tego powodu, że Turcy masakrowali chrześcijan w tem mieście. Badania, jakie urządzone w okolicznych płonących wsiach, wskazują jednak na to, że miejscowości te podpalili Grecy w czasie odwrotu. Liczba uciekinierów, opuszczających Trację, obliczona jest na 200,000 ludzi, ponadto znajduje się w Tracji 50,000 greckich żołnierzy, pozostawionych zupełnie bez komendy i bez wszelkiej dyscypliny.

Wschodnia konferencja pokojowa.

PARYŻ, 17. X. (PAT). Według wszelkiego prawdopodobieństwa Konferencja Pokojowa zbierze się 6-go listopada. Franklin Bouillon zaleca Poincaremu wybór Smyrny jako miejsca rokowań. Zdaje się, że Sprzymierzeni są temu przeciwni. Angora nie zgadza się na wybór Szwajcarji. Prawdopodobnie więc konferencja zbierze się we Francji lub we Włoszech.

Katastrofa kolejowa.

TORUŃ, 17 października. Dziś o godz. 5-ej rano na stacji Laskowicze pociąg wojskowy nr. 614 z uczestnikami wycieczki Szkoły Podchorążych w Chełmnie najechał na stojący na stacji parowóż. Skutkiem zderzenia parowóz został uszkodzony, 3-ch żołnierzy ciężko, kierownicy pociągu lekko ranni. Przyczyną katastrofy było przejechanie sygnałów ostrzegawczych przez pociąg wojskowy.

Urzędnicy przeciw sojuszowi N. P. R.

POZNAŃ, 17 października. — W Poznaniu odbył się wielki wiec urzędników państwowych, samorządowych i komunalnych, zwołany celem wysłuchania referatów kandydatów na posłów do Sejmu z listy N. P. R. Przebieg wiecu był bardzo burzliwy i próba wciągnięcia organizacyj urzędniczych do akcji wyborczej pod sztandarem N. P. R. zakończyła się zupełnem niepowodzeniem. Olbrzymia większość urzędników oświadczyła, że nie zamierza popierać kandydatów pp. Młokosiewicza i Lusaka, którzy zawarli pakt z N. P. R. i zostali umieszczeni na jej liście.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE.

× W Warszawie wybuchł pożar w gmachu przyszłego Senatu. Pożar w początku ugaszono.

× Dnia 29 b. m. odbędzie się w Warszawie uroczyste odsłonięcie pomnika wdzięczności dla Ameryki. Miasto będzie ozdobione flagami amerykańskiemi.

× We Lwowie zamordowano poetę ukraińskiego, Sidora Twerdochlika. Padł on z ręki hajdamaków za przyjazne stanowisko względem Polski.

× W kołach finansowych francuskich pracują nad ustaleniem wartości marki niemieckiej.

× W najbliższych dniach przybędzie do Poznania Naczelnik Państwa z rodziną.

× Koła katolickie na Śląsku domagają się utworzenia nowej diecezji Śląskiej.

× Z Krakowa donoszą, że Wisła grozi wylewem.

× Od pewnego czasu bolszewicy znowu zaczęli wyszydzać przedstawicieli Polski.

× Czeskie biuro prasowe donosi, że w kwestji Jaworzyny konferencja ambasadorów nie powzięła dotąd żadnej ostatecznej decyzji.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Grecja podpisała układ w Mudanji. Jak wiadomo układ wymierzony jest na niekorzyść Grecji.

× Rząd grecki wydał rozkaz opróżnienia Tracji.

× Bolszewicy mają usunąć głównego komisarza od Ukrainy, Rakowskiego, za to, że domagał się języka ukraińskiego jako urzędowego na Ukrainie. To się nazywa wolność bolszewicka!

× Bolszewicy zaczęli stosować nowe masowe aresztowania inteligencji.

× W greckich i tureckich kołach politycznych w Rzymie omawiana jest ponownie sprawa możliwości zwołania konferencji pokojowej w Wenecji między 7 a listopada.

× „Journal" donosi z Aten, że Venizelos zawiadomił oficjalnie rząd grecki, iż po zawarciu pokoju wycofa się definitywnie z życia publicznego.

× Z Jałty donoszą, iż w porcie tamtejszym władze sowieckie aresztowały statek bułgarski „Karadża", przybyły z Warny.

× Jak się dowiadujemy z Raciborza, poziom wody na Odrze dosięga 6 m. 46 cm. Całe porzecze Odry stoi pod wodą. Również częściowo zalana jest t. zw. promenada. Liczne domy w Raciborzu stoją na poziomie wody.

Odpowiedzi Redakcji.

P. adwokat E. Barcikowski w m. Uwagi Sz. Pana, nadesłane nam w liście, przyjmujemy do wiadomości. Wypada nam zaznaczyć, że Redakcja wie, komu się należą tytuły: mecenas, adwokat i obrońca i nigdy tych tytułów nie nadużywała. Jeżeli były czasami źle stosowane, to tylko w korespondencjach lub notatkach nadesłanych i w ten sposób przedostały się do druku.

RYNEK PIENIĘŻNY.

Usposobienie dla walut zachodnich zasadniczej zmianie nie uległo przy wciąż przeważającym popycie.

	gotówka
Berlin	3.85 — 3.90 — 3.85
New-York	10.625 - 10.700 - 10.650
Paryż	802.50
Kanada	10.600 — 10.575
	czeki
Belgja	750 — 754 — 752.50
Berlin	3.67½ — 3.77½ — 3.65
Budapeszt	4.40
Gdańsk	3.75 — 3.65
Helsingfors	247.50
Londyn	47.150 — 47.650 — 47.575
New-York	10.650 - 10.700 - 10.625
Paryż	811 — 809 — 810
Praga	353 — 354
Szwajcarja	1925 — 1970
Włochy	455

Dobroczynny bandyta.

W Sycylji zaaresztowano w tych dniach niejakiego Rapisandę, rodzaj Karola Moora lub Byronowskiego Korsarza.

Skazany na dwadzieścia lat ciężkich robót za ciężką zbrodnię, pozostał on na wolności. Opinja okolicy była po jego stronie i przeszło 12.000 osób podpisało prośbę o jego uwolnienie. Cała siła zbrojna wyspy była postawiona na nogi, aby szukać skazańca, ale Rapisando spokojnie krążył wszędzie, znajdując przytułek w domach i oberżach. Jeździ na wspaniałym koniu, otoczony przez dziesięć psów.

Przybywając do jakiejś wsi, wymierzał tam sprawiedliwość, prześladował kradzieże, godził ludzi, bronił słabych. Podczas wojny wyszukiwał dezerterów i zmuszał ich do powrotu do pułku.

Aresztowanie bandyty wywołało powszechny żal. Tłum zebrał się dokoła więzienia okazując mu swoje współczucie.

OFIARY.

Złożono w Administracji Słowa Kuj. **Na Kroplę Mleka.**

Dla uczczenia pamięci nieodżałowanego Kolegi i Przyjaciela ś. p. Józefa Domańskiego, Sędziego Sądu Okręgowego składa 20.000 mk. Klemens Radomski.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ
OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA I-go CZERWCA.

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:

osobowy warszawski o godz.	12.16
kurjer bukareszteński „ „	14.03
kurjer warszawski „ „	2.47

do Poznania:

kurjer warszawski . o godz.	3.25
osobowy „ . . „ „	5.19

do Bydgoszczy:

osobowy warszawski o godz.	22.19

do Warszawy:

osobowy poznański . . o godz.	1.54
kurjer gdański . . . „ „	3.54
kurjer poznański . . „ „	4.28
osobowy bydgoski . „ „	7.41
osobowy gdański . . „ „	16.27

do Warszawy, Lwowa i Bukaresztu:

kurjer gdański . . . o godz.	14.05

Rozkład jazdy na kolejkach.

Z Włocławka do Brześcia:
6.30 rano i 5.30 popołudniu.

Z Włocławka na Sompolno:
5.50 rano i 2.50 popołudniu.

Z Brześcia do Włocławka:
przychodzi: 8.30 rano i 8.50 wiecz.

Z Sompolna do Włocławka:
przychodzi: 11.40 rano i 11.50 wiecz.

REDAKTOR: KS JÓZEF KRUSZYŃSKI DRUKARNIA DIECEZJALNA POD ZARZĄDEM W. TOMASZEWSKIEGO. WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.